

Skuffet, skyldig og stum

Prædiken på 3. søndag i advent i Løsning og Århus 2009

Lukasevangeliet 1,67-80

Hans far, Zakarias, blev fyldt med Helligånden og profeterede:

Lovet være Herren, Israels Gud, for han har besøgt og forløst sit folk. Han har oprejst os frelsens horn i sin tjener Davids hus, sådan som han fra gammel tid har forkyndt ved sine hellige profeters mund: at frelse os fra vore fjender og fra alle dem, som hader os, at vise barmhjertighed mod vore fædre og huske på sin hellige pagt, den ed, han tilsvor vor fader Abraham: at fri os fra vore fjenders hånd og give os at tjene ham uden frygt i fromhed og retfærdighed for hans åsyn alle vore dage. Og du, mit barn, skal kaldes den Højestes profet, for du skal gå foran Herren og bane hans veje og lære hans folk at kende frelsen i deres synders forladelse, takket være vor Guds inderlige barmhjertighed, hvormed solopgangen fra det høje vil besøge os for at lyse for dem, der sidder i mørke og i dødens skygge, og lede vore fødder ind på fredens vej.

Drengen voksede op og blev stærk i ånden, og han var i ørkenen til den dag, da han skulle træde frem for Israel.

Bøn: Herre! Lad solopgangen fra det høje lyse for os og for mange andre og føre vore hjerter hen til Jesus Kristus i julen ved troen på ham. Amen.

Zakarias er forsagt og tavs

Zakarias kunne ikke tale. Derfor kunne han heller ikke synge. Det hang sammen med, at han var gammel. Og dog var det ikke den egentlige årsag. Nej, det hang sammen med, at han i sin alderdom var blevet skuffet. Skuffelsen havde ramt ham og hans kone. De havde bedt til Gud år efter år om at få børn. Men de havde ingen fået. Og nu var de blevet gamle. Derfor var det svært at synge og vanskeligt at sige ret meget. Der var jo ikke så meget at fortælle om. Han kunne ikke fortælle om sine børn. De kunne ikke besøge ham. - Skuffelse kan gøre forsagt.

Der var ellers meget godt at fortælle om Zakarias: Han var forblevet tro mod sin kære Elisabeth, selv om de ikke havde fået børn. Det kunne jo have været hende, der var ufrugtbar. Men han havde ikke forladt hende til fordel for en anden kvinde for at få børn.

Han var også forblevet tro mod sit arbejde i templet, hvor han var præst. Han kunne jo også have draget den slutning, at hvis ikke Gud velsignede ham i hans personlige liv, kunne det nok heller ikke være meningen, at han skulle tjene Gud i hans tempel. Men han havde ikke draget den slutning! Han havde holdt fast ved præstetjenesten år efter år.

Sådan kan der også være ting i vore liv, som har ramt os. Det kan være alderen, som har ramt. For alderen gør, at der er ting, som vi ikke længere kan gøre, sådan som vi tidligere kunne. Det kan jo godt være, at vi ikke fik gjort det, vi burde, når vi ser tilbage i livet. Og man behøver ikke at være pensionist, for at have sådanne erfaringer af svigt. Som 18-årig kan man jo tænke tilbage på, hvad man gjorde som 14-årig. Som 30-årig kan man tænke tilbage på, hvad man gjorde og ikke fik gjort, da man var 20 eller 23. Eller som 50 og 60-årig kan man tænke på, dengang man fik børn, og hvordan det så gik. Eller ikke fik børn. Eller var alene og ikke havde nogen kone eller mand, og hvordan man da brugte sit liv.

Jo, vi kender alle til skuffelser. Og da kan det godt være, at vi ikke har så let ved at synge, men er tavse. Men ligesom Zakarias forblev du måske alligevel tro mod dine nærmeste? Du holdt måske også fast ved dit arbejde og din tjeneste og gjorde det, du skulle. Måske du var tro imod din menighed og gjorde de ting, som Herren ville have dig til. Du var trofast. Eller også var du det ikke?

Zakarias bliver stum og skyldig

Men nu skete der bare det i Zakarias' liv, at det, han var skuffet over aldrig var sket, det skete! En engel åbenbarede sit for ham under hans tjeneste i templet og fortalte, at han ville få en søn. Men han kunne ikke tro det. Det var for sent. Det var for sent til, at det kunne gøre det ved ham, som han havde håbet tidligere. Og derfor sagde englen til ham: *"Jeg er Gabriel, som står for Guds ansigt, og jeg er sendt for at tale til dig og bringe dig dette glædelige budskab. Men nu skal du blive stum og ikke kunne tale før den dag, da dette sker, fordi du ikke troede mine ord, som vil gå i opfyldelse, når tiden er inde"* (Luk 1,19-20). Og vi kan godt forstå, at han ikke kunne tro. Alligevel forstår vi jo også ud fra teksten, at han burde have troet på englens ord.

Ligesom Zakarias var skyldig, selv om der er en god forklaring, sådan kan vi også være skyldige, selv om der måske er en god forklaring på, at vi svigtede. Vi kan forklare det for os selv og for andre, ligesom vi også kan forklare, at Zakarias ikke kunne tro, da englen langt om længe kom og sagde: *"Frygt ikke, Zakarias! For din bøn er hørt. Din hustru Elisabeth skal føde dig en søn,"*

Zakarias lærer frelsen at kende i hans syndernes forladelse

Når man sådan står og godt kan forklare sin skyld, og ikke desto mindre er skyldig, hvad så? Da fortæller evangeliet os, at Gud tilgiver vore synder. Det synger Zakarias senere i sin lovsang, når han profeterer om sit barn: *"Han skal lære sit folk at kende frelsen ved deres synders forladelse!"*

Vi skal ud fra evangeliet tage det til os, at Gud på trods af vor manglende evne til at tro og til at føle glæde alligevel vil opfylde sit løfte. Det var jo, hvad englen sagde til Zakarias. *Men du skal - alligevel - på trods af din vantro - få en søn. Du vil blive stum. Men Gud holder sit løfte. Så gå du nu hjem!*

Og da han gik ud af templet og skulle velsigne folkeskaren, kunne han ikke sige et muk. Han var blevet stum. Og så gik han hjem. - Og mon ikke han håbede? Englen havde jo lovet, at Gud for sin egen skyld ville opfylde sit løfte.

Du har samme løfte fra Gud. Gud vil for sin egen skyld opfylde det løfte, han har givet dig og dine kære og sit folk.

Og derefter gik han hjem til sin kone. Og de lå sammen, hvorefter hun blev gravid. Nu skulle Elisabeth være mor og Zakarias være far, selv om de vidste, at de var alt for gamle til at det kunne lade sig gøre. - De gjorde det altså i tillid til Herren og i kærlighed til hinanden.

Zakarias lytter

Nogen tid efter blev der sendt en gæst til deres hjem, Maria, deres slægtning. Og hun blev hos dem i flere måneder. Da hun kom ind i huset, vidste Elisabeth allerede, at Maria var gravid og ventede Herren selv. For hun sagde: "Hvordan kan det være, at Herrens mor kommer til mig?" Det var jo fantastisk! Og evangelisten fortæller, at det lille Johannes-foster netop da bevægede sig af fryd og glæde inde i Elisabeths moderliv. Og så talte Elisabeth og Maria sammen - i adskillige måneder.

Og den stumme Zakarias lyttede med. Han hørte, hvad de to kvinder talte om: hvad Maria fortalte og hvad englen havde sagt til Maria i Nazareth. Og han blev gennem deres ord løftet i troen, løftet tilbage til tilliden til Gud gennem sin kone og Maria. Sådan fik han håb, håb for hele Guds folk. Nu turde han håbe og tro, at Herren ville frelse sit folk.

Men samtidig lærte han også, at han selv var sat til side. I 9 måneder var han sat til side og måtte nøjes med at lytte. Og da den lille blev født, og de på ottendedagen skulle omskære ham, sagde hele familien: "Han skal hedde det samme som sin far. Han skal hedde Zakarias." Men Elisabeth sagde: "Nej, nej! Han skal hedde Johannes. For det sagde englen til hans far." Men de holdt fast og sagde: "Der er ingen i slægten, som hedder Johannes. Lad os nu ære hans far og give ham hans navn." Derfor blev den stumme far spurgt. Og nu havde han jo muligheden for at få lidt af sin tabte ære tilbage. Han kunne jo sige til sig selv: "Det er jo mit barn. Derfor skal det have mit navn!" Men "Nej!" Han fik fat i en tavle og skrev: "Johannes er hans navn!" For han har lært, at alt dette skete, fordi Herren er nådig. Og det er netop, hvad navnet "Johannes" betyder: "Herren er nådig!"

Zakarias synger

Og i samme øjeblik kunne Zakarias igen tale og synge: *Han blev fyldt af Helligånden og profeterede.* Helligånden fyldte ham og gav ham sangens ord. Hans lovsang viser os, hvad der menes, når der i Nye Testamente står, at nogen profeterer. De profeterer, fordi Helligånden fylder dem. Og Zakarias' lovsang fortæller os, hvad profetien består af. Den indeholder først ord fra Gamle Testamente, som er gået i opfyldelse. Profeti er, at man hører Guds ord og giver det videre – med Jesus Kristus i centrum.

* Zakarias siger: *"Lovet være Herren, for han besøgt og forløst sit folk."* Gud griber ind. Det gjorde han også for os. Julenat besøgte han os. - Gud besøger os, hver gang vi hører hans ord. Når vi lytter, griber Gud ind og tager ved ordet bolig i vore hjerter. Gud har besøgt og forløst dig, når du hører Guds ord. Han bor også i sin menighed. Når vi går til alters, får vi Jesu Kristi legeme og blod. Det er pantet og beviset på, at Herren har forløst dig fra alle dine synder. Han har tilgivet dig!

* Når Zakarias går videre og siger, at *Gud har oprejst os "frelsens horn" i sin tjeners Davids hus,* siger han, hvor vigtigt det er for os at komme i Guds hus. "Frelsens horn" betegner de fire horn, som sad på templets alter. Når en israelit greb fat om alterets horn, var vedkommende beskyttet mod alle sine fjender. Derfor blev hornene kaldt for "frelsens" horn. - Ligesom Guds folk i Gamle Testamente havde alteret med alterets horn i templet, sådan har vi fået den hellige nadver og Guds ord i menigheden. Griber vi om nadveren i tillid til Guds ord, da kan intet skade os.

* Zakarias profeterer om Guds løfter. Han siger nu: *"... sådan som Herren fra gammel tid har forkyndt ved sine hellige profeters mund, at frelse os fra vore fjender, som hader os, og vise barmhjertighed mod vore fædre og huske på sin hellige pagt, den ed, han tilsvor vor fader Abraham."* Her glæder Zakarias sig over, at Gud havde sluttet pagt med sit folk. - Vi kan også glæde os. For Gud har også sluttet en pagt med os. I dåben lovede han mig, at jeg måtte være hans barn altid. Han vil virkelig redde mig ud af al mulig nød i løbet af mit liv, uanset om det bliver langt eller kort. Det har han lovet alle, som blev døbt. Og Jesus har sagt: "Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende."

Zakarias tjener Gud uden frygt

* Zakarias synger til sidst om sin tjeneste for Guds ansigt. *"... at vi kan tjene for Guds ansigt uden frygt – alle vore dage."* Hvor er det glædeligt og godt, at vi sammen med Zakarias kan gå tilbage til vores hverdagsliv, der, hvor vi frygtede, at vi ikke slog til: i familien, i ægteskabet og i menigheden. Zakarias kendte til frygt midt i tjenesten, frygt for, at han ikke mere var værdig til at være præst. Men nu fik han mod til uden frygt at tjene Gud. Når Gud har kaldet dig til det, som du ved, du skal, kan du også uden frygt blive i det kald og i den tjeneste.

* Også hans barn skulle tjene Gud. *"Og du, mit barn, skal kaldes den Højestes profet. For du skal gå foran ham og bane hans veje og lære hans folk at kende frelsen i deres synders forladelse takket være vor Guds inderlige barmhjertighed, hvormed solopgangen fra det høje vil besøge os for at lyse for dem, som sidder i mørke og dødens skygge og lede vore fødder ind på frelsens vej."* Han taler om sin søns store opgave, nemlig at forkynde evangeliet for andre.

* Og hvad er så vores opgave? At lytte! Lytte til Johannes Døbers forkyndelse i dag. For her lærer vi frelsen at kende i vores synders forladelse. Det er et vigtigt arbejde at åbne Guds ord og læse det, at gå i kirke og høre frelsen i vores synders forladelse. Sådan besøger *"solopgangen os"* *"for at lyse for dem, der sidder i mørket og dødens skygge"*. Læg mærke til at det skifter fra os til dem. Solopgangen fra det høje besøger os for at lyse for dem. Heri ligger en opgave til os, nemlig at modtage lyset fra solopgangen, så den også må lyse for dem i mørke og dødens skygge. Og derfor sender Gud os ind i mørket. Han *"leder vore fødder ind på fredens vej."* Og fredens vej fører os ind i mørket med det lys, som nu skinner hos os. Det er vores adventstjeneste, at vi – fyldt af Helligånden ved frelsens ord – siger til hinanden og til andre: "Frelseren kommer. Han kommer til os. Der er nåde og barmhjertighed for os mennesker."

Amen.